

קונטרס
יפה
ירושתינו

משנת אדונינו מורינו ורבינו צדיק הדורות
ננמ"ח מוהר"ן מברסלב זצוק"ל
מפי
הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

ספה"ק משיבת נפש

אותיות
י"ח - י"ט

אידיש

מועתק מלשונו הזהב

קונטרס י"א

חודש סיון תשפ"ד לפ"ק

לשמיעת המאמר מפי הגה"צ שליט"א, ולהערות והארות

קול דורשי יחודך

718-586-5199

בא"י 0765997840

~ ~ ~

ניתן לקבל מידי חודש הקונטרס באימל: yyryms1@gmail.com

וכן ניתן לקבל את הקונטרס דרך הדואר, במחיר חודשי של \$20

עבור הוצאת עריכת הקונטרסים

נא להשאיר הודאה בקול דורשי יחודך נומער 9, או לשלוח אימל בבקשה

©

כל הזכויות שמורות

בהכוננת בית מורינו הגה"צ שליט"א

אר"י: 02-313-2210

ארה"ב: 518-329-9797

ענגלאנד: 44-33-0613-0927

נסדר לדפוס ע"י:

Publishing & Production
718.484.2189

תוכן המאמר

- א נישט אונטערצינדן דעם יצר הרע.....
- ג דריי טעג געווען פארלאשן דער גיהנום.....
- ג זיך נישט אונטערגעבן!.....
- ד דווקא ווייל עס איז אים ביטער.....
- ה "איך האב אבער דענסטמאל געשמאק געשריגן!".....
- ז נישט געבן צו פיטערן דעם שלאַנג.....
- ח זיי נישט בעצבות וואס דו ביסט בעצבות.....
- ט נישט וועלן דווקא יעצט זיין בשמחה.....
- י פארוואס איז דא א אומעטיגקייט אין א ניגון!?!.....
- יא פארגעסן פארוואס ער איז געווען בעצבות.....
- יב ער מיינט עס וועט שוין אייביג אזוי זיין.....
- יג איך האב א ריבוננו של עולם!.....
- יד אומריבאר!.....

קונטרס י"א

אותיות: י"ח, י"ט

אות י"ח

מי שיש עליו דינים חס ושלום, ויש לו איזה צרה רחמנא לצלן, צריך לראות להתגבר ולהתחזק או ביותר להנצל מהיצר הרע, כי או מתגבר עליו היצר הרע ביותר, כי עקר שרש היצר הרע הוא גבורות ודינים רחמנא לצלן

(ליקוטי מוהר"ן סי' ע"ב)

נישט אונטערצינדן דעם יצר הרע

מי שיש עליו דינים חס ושלום, ויש לו איזה צרה רחמנא לצלן, צריך לראות להתגבר ולהתחזק או ביותר להנצל מהיצר הרע.

בשעת א מענטש איז אין א צרה, אדער ער איז בעצבות, אדער עס גייט אויף אים איבער, זוכט אים דעמאלט דער בעל דבר צו פאנגען; אדרבה, דעמאלט איז גרינגער אים צו פאנגען^[א], ווייל דער שורש פון דער יצר הרע איז "דינים"^[ב].

אין דער קדושה איז דא "חסדים", און עס איז דא "גבורות" - עס איז דא הייליגע חסדים און הייליגע גבורות. אבער די השתלשלות היצר איז יונק 'מצד הגבורה'.

א. עיין אוסף מכתבים (ח"ג מכתב קע"ו) וז"ל הגה"צ שליט"א: גיסי שליט"א אמר לי פעם אימרה נאה, שאם מתעוררת אצל האדם מחשבה של עצבות, אפילו אם היא באה יחד עם איזו חומרה או איזה מצוה שתהיה - אם הוא מלווה בעצבות, אין צריכים לקבל זאת,

ממילא, אז א מענטש האט א צרה חס ושלום, עס גייט אויף אים איבער מעקרים, איז א סימן אז עס איז דא אויף אים ערשט א שפע פון גבורות, און דער יצר הרע ווערט נאחז פון אט דער שפע פון גבורות.

דערפאר שטייט^[2], 'קין' און 'הבל' זענען ביידע געווען גרויסע מענטשן; נאר הבל איז געווען 'מצד החסד', און קין איז געווען 'מצד הגבורה' - וואס דערפאר האט זיך אין אים אנגעטשעפעט אסאך גבורות מיט כעס מיט אכזריות מיט נאך עוונות.

דער זוהר הקדוש זאגט^[3]: "קין איז 'קינא דמסאבא'" - א 'קן' - א נעסט פון טומאה. זאגט דער אר"י הקדוש^[4], נישט אז ער איז געווען טמא - ער איז געווען קדושה; נאר וויבאלד ער איז געווען פון גבורות, האט דער יצר הרע געפונען וואו זיך אנצוטשעפנען דארטן.

והרי זה דומה למי שנתנו לו איזה מאכל טוב או איזו רפואה טובה, אבל בתוכם מעורב סם המות ח"ו, האם מכניסים את אלו לפיו? הרי סם המות מעורב בו! כן הדבר הזה. ושמעתי פעם משל, שהארי מלך החיות היה חולה, ורפואה מסויימת למחלתו צמחה בנקיק סלע, מקום משכן הנחשים והעקרבים. והנה הגיע הנחש והוציא את עשב הרפואה כדי לתתו לארי. וכשראה הארי את הרפואה בפי הנחש, נענה ואמר לו: אם רק היתה בפך אזי אינה רפואה משיבה לחיים אלא סם המות.

כן רואים (בתורה א') איך שהבעל-דבר מערים על האדם ומתלבש במצוות, וכל כוונתו היא להטביע את הספינה כולה ח"ו (כמתבאר שם בתורה). והסימן המובהק על דבר זה שכן הוא, אם זה מתלווה יחד עם עצבות, כמובא בדבה"ק (סימן קפ"ט) וזה לשונו הק': "צריך להזהר מאד מעצבות ועצלות, כי עיקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, בבחינת "ונחש עפר לחמו" (ישעי' ס"ה), עפר הוא בח' עצבות ועצלות שהם באים מיסוד העפר, כמובא בספרים," עכ"ל. ועל זה צריכים סיעתא דשמיא הרבה להיות ערום ביראה.

ב. עיין זוהר בראשיית דף מ"ט ע"ב; ויצא קמ"ח; שמות דף כ"ו ע"ב; תיקו"ז תיקון כ"א בענין פרה אדומה; וכן מבוואר זה בכתבי האריז"ל בהרבה מקומות, ועיין מאורי אור אות י'.

ג. עיין שער הגלגולים הקדמה כ"ח, ועוד.

ד. פר' בראשית דף נ"ד.

ה. עיין שער הגלגולים שם ובעוד הרבה מקומות באריכות מזה.

אט דאס איז דער כלל: 'תאוה', רחמנא ליצלן, איז מעורר גבורות למעלה. אזוי אויך, כעס איז מעורר גבורות למעלה, עוונות זענען מעורר גבורות. דערפאר טאקע, אין רמ"ק^[1] איז ער זייער שטארק מזהיר אויף כעס און אויף הרהורי עבירה און אויף עבירות, ווייל דאס איז גורם גבורות, וואס דערנאך גייט א שפע פון גבורות אויף דער וועלט - דורכדעם וואס די סטרא אחרא איז נאחז אין דעם צוליב אט די גבורות - און זיי מאכן צרות גמורות רח"ל.

דריי טעג געווען פארלאשן דער גיהנום

עס ווערט געבראכט, בשעת די אנשי כנסת הגדולה האבן גע'הרג'עט דעם יצר הרע פון עבודה זרה^[2], האבן זיי דאס געזען פאר אן עת רצון, האבן זיי געוואלט דעמאלט אויך הרג'ענען דעם יצר הרע פון תאוה. האבן זיי אים געכאפט - אזוי ווערט געבראכט - האט ער געמאכט גרויסע קולות. האבן זיי אים אריינגעלייגט אין א כלי פון בליי כדי מען זאל נישט הערן די קולות; אזוי האבן זיי אים געהאלטן עטליכע טעג. ווערט געבראכט^[3], אין די דריי טעג איז געווען פארלאשן דער גיהנום!

ווייל די בעלי תאוה - זיי צינדן אן דעם גיהנום; וויבאלד עס האט נישט שולט געווען קיין תאוה - האט נישט שולט געווען דער גיהנום. קומט אויס, די תאוות - אט דאס צינדט אן דעם גיהנום, דאס צינדט אן אלע צרות.

זיך נישט אונטערגעבן!

על-כל-פנים, א מענטש דארף וויסן, בשעת עס גייט אויף אים איבער מעבָרים דארף ער זיך האלטן בתמימות ובפשיטות אין השי"ת,

ג. עיין תומר דבורה פרק ששי.

ז. עיין כל זה בגמ' יומא דף סט ע"ב; סנהדרין דף סד ע"א.

ת. עיין זוהר תרומה דף ק"נ ע"ב.

וויסן אז דער בעל דבר קען אים ערשט פאנגען; ווייל וועמען פאנגט מען? א פייגעלע אז זי איז הונגעריג, אז זי איז דורשטיג - איר קען מען פאנגען.

דארף מען וויסן - ניין! - דווקא ווייל עס גייט אויף מיר איבער ח"ו דארף מען זיך דערהאלטן! זיך נישט אונטערגעבן אונטערן יצר הרע! ממליך זיין דעם אויבערשטן דווקא - דווקא אין אזא מצב!

דעמאלט נעמט מען ארויס - אזוי ווי דער רבי זאגט אלעמאל^[ט] - די 'חלקי הקדושה' - געוואלדיגע 'אורות' - 'מתוך החושך'; "מַגְלָה עֲמֻקוֹת מִנֵּי חֹשֶׁךְ"^[ז].

זאגט דער רבי אזוי:

"כִּי אִז מִתְנַפֵּר עָלָיו הַיֵּצֵר הָרַע בְּיִזְמָתוֹ, כִּי עִקְר שְׂרֵשׁ הַיֵּצֵר הָרַע הוּא נְבוֹרוֹת וְדִינִים רַחֲמָנָא לְאַלְוִן".

דערפאר דארף מען זיך דעמאלט דווקא שטארק אכטונג געבן פון דעם יצר הרע.

דווקא ווייל עס איז אים ביטער

'לעומת זה' דארף מען אבער שטארק וויסן, אז אדרבה, יעדע זאך האט צוויי צדדים; אזוי ווי ביי א מענטש, וואס אז עס גייט אים גוט קען ער ח"ו אריינפאלן בעמקי השאול און אפלאזן השי"ת - אזוי ווי עס שטייט^[יא]: "וַיִּשְׁמַן יִשְׂרָאֵל וַיִּבְעֹט". און אזוי אויך 'לעומת זה' קען מען דווקא דעמאלט דינען דעם אויבערשטן 'מתוך שמחה ומתוך הרחבת הדעת', לערנען און דאווענען, שטייגן אין עבודת ה', משפיע זיין עבודת ה' אויף אנדערע, טון חסד. מען קען דאך אסאך אויפטון בשעת עס גייט גוט דעם מענטשן - אז א מענטש האט הרחבת

ט. עיין לקמן במשיבת נפש אות קכ"ג.

ז. איוב יב, כב.

יא. דברים לב, טו.

הדעת קען מען אסאך אויפטון; "עבדו את ה' בְּשִׂמְחָה" [יב]. און חלילה, אז פארקערט, קען מען אריינפאלן אין א פריקת עול.

די זעלבע זאך, בשעת עס גייט נישט א מענטשן, עס גייט אים נישט, קען ער אזוי שרייען - "ריבוננו של עולם!", ער קען אזויפיל מקורב ווערן צום אויבערשטן, אזוי שטארק, וואס קיינמאל וואלט ער נישט געקענט אזוי מקורב ווערן צום אויבערשטן - נאר דווקא ווייל עס איז אים אזוי ביטער! [יג].

מען קען דעמאלט געפינען אזויפיל אמונה, אזויפיל התקרבות, וואס נאכדעם אז עס גייט אריבער און עס ווערט נמתק די דינים, איז באלד א ריווח דאס וואס איז אויף אים איבערגעגאנגען, ווייל ווען נישט וואלט מען נישט געהאט אזויפיל התקרבות! [יד]

🌸 "איך האב אבער דענסטמאל געשמאק געשריגן!"

מען זעט, דער הייליגער רבי האט דאך אזויפיל תפילה געטון כל ימיו, אזויפיל מתפלל געווען, אויפיל געפאסט, אזויפיל געשריגן צום אויבערשטן.

יב. תהלים ק, ב.

יג. עיין באוסף אמרים (קדושה וטהרה מאמר י"א) וז"ל הגה"צ שליט"א: אף אם נדמה שנמצאים שוב בשאול תחתיות, לא לא ולא, תזעק תזעק ותזעק, תזעק ותזעק... זעוק! רבוננו של עולם, אני בגלות!!! אני בגלות! ממש לזעוק שאני בגלות. זכרוננו שרבי שמואל שפירא ע"ה היה זועק בשדה "צוד צדוני כציפור אויבי חנם" "צוד צדוני כציפור אויבי חנם"... את זה צוה רבינו הקדוש לכל אחד לזעוק אפילו אם מונח בשאול תחתיות ומתחתיו שאין גרוע אחריו... וכך מבאר מוהר"ת את החיזוק של רבינו... וככל שהאדם נכסף להקב"ה, מתחיל הקב"ה לכסוף אליו כביכול, ואזי הוא מתחיל לשנוא את הסט"א - אמנם אם עדיין מונח בשפלותו ובמצודתו, אך יזעק ויזעק עד שה' יתברך יעזור לו - וכשם שיש ניסים מן השמים בגשמיות למעלה מדרך הטבע... יש גם ניסים ברוחניות למעלה מדרך הטבע!.

יד. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' קפ"ה; ושם תניינא סי' י"ג עה"פ "ופרעה הקריב", ובעוד מקומות.

רבי נתן ברענגט אראפ^[טו], דער רבי - "לילה לא נם ויומם לא נח"
- ער האט געהאלטן אין איין שרייען צום אויבערשטן!

איז געווען אמאל וואס דער רבי איז געווען דאכט זיך אין לעמבערג, האט אים דעמאלט געצויגן א "בלאָז". [פשט איז, עס האט זיך אים אריינגעכאפט א פארקילונג אין די לונגען]. דער רבי האט געהאט כסדר ווייטאגן אויף די לונגען; איז כל שכן בשעת עס איז געווארן פארקילט די לונגען האט דער רבי געהאט אזעלכע שטארקע ווייטאגן, אז ער האט געקענט קייען האָלץ פון גרויס ווייטאג^[טז].

איז געווען, דריי טעג האט דעם רבי'ן זייער שטארק וויי געטון די לונגען, ער האט געהאט שרעקליכע יסורים נוראים. האט דער רבי די גאנצע דריי טעג געשריגן צום אויבערשטן, געשריגן, געהאלטן אין איין שרייען צום אויבערשטן, דריי טעג נאכאנאנד!

צומארגן אז עס איז איבערגעגאנגען די יסורים, האט דער רבי זיך געפריידט אז ער האט דריי טעג געשריגן צו ה' יתברך!^[יז].

קומט אויס, פארקערט, עס איז א געוואלדיגער ריווח; עס איז דא אזעלכע סארטן התקרבות צו וואס א מענטש קומט נישט אָן צו אט

טו. עיין שבחי הר"ן - חלק שני, אות ל"ג.

טז. עיין שבחי הר"ן אות כ"ד: ועוצם קושי וכובד היסורים הללו היה בלי שיעור. ואמרו בשמו שאמר שבשעה שבאו עליו היסורים, **מעוצם הפלגת הצער והכאב המופלג מאד מאד היה כמעט יכול לנשון עץ בשיניו מעוצם הכאב** (כדרך האדם שיש לו יסורים מופלגים שמעוצם היסורים הוא חורק בשיניו. ועליו זכרונו לברכה היו יסורים כבדים וקשים כל כך עד שבשעת היסורים היה אפשר שיחתך עצים בשיניו מעוצם הצער).

יז. עיין אבניה ברזל, שו"ס מרביז"ל אות ג': בעת שדיבר רביז"ל, כשאדם בצער ודוחק שרייט ער גאר אנדירש (צועק לגמרי אחרת) מעומקא דלבא. וסיפר אז, **אז מ'האט אים געצויגען א בלאז דריי טאג** (משכו אותו שלשה ימים). ואמר אז: **איך האב אבער דענעסמאל גישמאק גישריגען צו השם יתברך** (אני אבל צעקתי אז במתיקות להשם יתברך). מובא גם בשיח שרפי קודש (ברסלב, חדש) ח"א, אות ק"א, עיי"ש.

די 'חלקי הקדושה' און צו אט די 'חלקי התקרבות', נאר דווקא מתוך די מעבָרים וואס גייט אויף אים אריבער [יח].

*

אות י"ט

גַם עֲצָבוֹת מִזִּיק מְאֹד וְנוֹתֵן כַּח לְחִיצוֹר הָרַע, עַל בֶּן צָרוּף לְהִתְנַפֵּר מְאֹד לְשִׂמְחָה אֶת נַפְשׁוֹ כְּכֹל דְּרָכֵי הָעֲצוֹת הַמְּבַאֲרִים בְּמִקְוָמָם, כִּי עֲפָר הַתְּחַתּוּקוֹת הוּא עַל יְדֵי שִׂמְחָה וְחֲדוּת, כְּמוֹ שְׂכָתוֹב: כִּי חֲדוּת ה' הִיא מְעֻזָּכֶם.

(שם)

נישט געבן צו פיטערן דעם שלאנג...

"גַם עֲצָבוֹת מִזִּיק מְאֹד וְנוֹתֵן כַּח לְחִיצוֹר הָרַע".

דער רבי זאגט אין ליקוטי מוהר"ן [יט]: "ונחש עפר לחמו"; די סטרא אחרא - דער יצר הרע - עסט עצבות. פון עצבות לייזט ער גאר אסאך - אסאך ביטול תורה, אסאך ביטול תפילה, און אסאך - ווער ווייסט וואס נאך... ער האט מיט דעם א הזדמנות צו צוברענגען דעם מענטשן אינגאנצן אפצולאזן השם יתברך - אלעס בשעת א מענטש איז בעצבות [כ].

יח. עיין גם לקמן במשיבת נפש (ח"א) אות כ'.

יט. סי' קפ"ט, וזל"ש: צריך לזהר מאד מעצבות ועצלות, כי עיקר נשיכת הנחש הוא עצבות ועצלות, בבחינת (ישעיה ס"ה): "ונחש עפר לחמו". עפר היא בחינת עצבות ועצלות שהם באים מיסוד העפר, כמובא בספרים.

כ. עיין שיח שרפי קודש (ברסלב, חדש) ח"ג, אות קמ"ז: מוהרנ"ת אמר: "דער בעל דבר מאכט א מענטש זינדיגן, מיינט ער ניט אזוי דעם פגם, ווייל ער ווייסט אז מען קען טאן תשובה, ער מיינט נאר דעם אראפוארפן, ער וועט ווערן ביי זיך געפאלן - דאס מיינט ער אינגאנצן!". היינו שכוונת היצה"ר הוא ליאוש, לעצבות ולמפח הנפש, מה שיפול האדם

”עַל כֵּן צָרִיךְ לְהִתְנַפֵּר מֵאֵד לְשִׁמְחָה אֶת נַפְשׁוֹ כְּכֹל דְּרָכָי
הַעֲצוֹת הַמְּבֹאָרִים בְּמִקּוּמָם.”

מען דארף מיט אלע מיני סארטן עצות זען און אכטונג געבן אז די עצבות זאל נישט אריינשלעפן א מענטשן אין שאול תחתיות, מען דארף טון אלע סארטן עצות ארויסצוגיין פון עצבות [כא].

זיי נישט בעצבות וואס דו ביסט בעצבות

דער רבי האט אמאל געזאגט [כב] – איך געדענק נישט פונקט דאס לשון – **”מען זאל נישט זיין בעצבות וואס מען איז בעצבות!”**.

דאס איז אמאל די ערשטע זאך, אז דער מענטש איז בעצבות – נישט זיין צובראכן וואס מען איז בעצבות – דאס איז די ערשטע זאך!

בדעתו לאחר המכשול, ועי”ז יפול כבר האדם מעצמו בחטאים רבים וילך מדחי אל דחי. על כן צריך האדם להיזהר באיזה אופן שהוא לבלי ליפול בעצבות ע”י מכשולו, יהיה מה שיהיה, רק ימשיך לעסוק בתורה ותפילה כדרכו ויהיה בשמחה; ואח”כ יעשה תשובה, עכ”ל. עיין גם בחיי מוהר”ן אות תנ”ג. גם עיין מאור ושמש פר’ בהעלותך: **דנהה יסוד גדול בעבודת ה’ להרחיק עצמו מעצבות ומרה שחורה רחמנא ליצלן בכל האפשרות**, שמצינו בזה”ק **שעצבות הוא שמץ עבודה זרה** עיין שם. והמופת לזה דמי שהוא עצבון משוטט במוחו מחשבות עבודה זרה. **על כן צריך להתרחק מהעצבות מאד ומאד כי הוא מביא את האדם לכל מיני עבירות**. והעצבון תחילתו הוא שמתגבר בקרבו תאות אכילה כאשר עינינו רואות האיש אשר הוא שרוי במרה שחורה רחמנא ליצלן אוכל בתאוה ורעבתנות ובמהירות, ומתאות אכילה נמשך אחר תאוות אחרים כגון משגל ודומיהן.

כא. עיין גם לקמן במשיבת נפש (ח”א) אות ל”ד.

כב. עיין שיחות הר”ן אות קנ”ה: ואז הוכיח אותי הרבה להיות בשמחה דייקא בשבת ... ואחר כך אמר לי: **עתה יהא לך ממה להיות במרה שחורה**. כוונתו, כי מאחר שהוכיח אותי הרבה להיות בשמחה בשבת, **יכול להיות שאהיה חס ושלום במרה שחורה ביותר מזה בעצמו, מחמת שצריכין להיות בשמחה בשבת – ואיני זוכה לזה**. (ובאמת כוון מאד למחשבותי בזה, כי תיכף בעת אמירתו כל הנזכר לעיל התחיל לעלות על מחשבתי דאגות איך זוכין לשמחה בשבת). ובזה שאמר דיבוריו הקדושים האלו **”עתה יהיה לך”** וכו’. בזה ניחם וחיזק אותי הרבה שעל כל פנים לא יהיה לי מרה שחורה מזה בעצמו שאני מחויב לשמוח בשבת וכנ”ל.

אז ער ווערט נישט ערגער - זוכט מען שוין וואס צו טון; און אז מען קען אמאל נישט טון וואס מען דארף - טוט מען וואס מען קען.

נישט וועלן דווקא יעצט זיין בשמחה

בדרך כלל איז דאס אויך אזוי; אמאל בשעת מען איז בעצבות איז די עצה - 'נישט וועלן דווקא ערשט ווערן בשמחה', ווייל די עצבות קען זיך מתגבר זיין דורכדעם נאך שטארקער.

דאס איז אזוי ווי דער רבי זאגט אין דער תורה "ויאמר בועז אל רות"^[כג]: "כדרך שני אנשים שמתאבקים ונלחמים זה כנגד זה", וואס אויב איינער זעט אז דער אנדערער שטארקט זיך - שטארקט זיך יענער נאך שטארקער.

אמאל איז די עצה - "נאָר וואַרטן" - ווארטן ביז עס גייט איבער!^[כד]

אזוי ווי עס איז דא די משנה^[כה]: "אל תרצה את חברך בשעת כעסו, ואל תנחמנו בשעה שמתו מוטל לפניו". פארוואס? ווייל בשעת עס איז יענעם גאר ביטער, אז דו וועסט יענעם דעמאלט שטארקן - וועט ער ווערן נאך ערגער; עס וועט נישט העלפן דאס וואס דו שטארקסט אים.

כג. ליקוטי מוהר"ן סי' ס"ה, אות ד': כדרך שני אנשים שמתאבקים ונלחמים ונתגברים זה כנגד זה, שכשאחד רואה שחבירו מתגבר עליו, אזי הוא מתחזק מאד, ומתגבר ביותר. כמו כן כשרואין הבעלי דינים, שהוא רוצה להתגבר על היסורין ולבטלם, על ידי הביטול אל התכלית כנ"ל, אזי הם מתחזקים ומתגברים ביותר. ועל כן אחר כך כששב מהביטול, אזי היסורין הם גדולים יותר מקודם. כי הם מתגברים כנגדו, מחמת שרוצה לברוח מהם, וכך עיין שם.

כד. עיין חיי מוהר"ן אות תל"א.

כה. אבות פ"ד, מ"ח.

אזוי איז דאס דא אמאל ביי זיך אליין אויך; אז מען איז בעצבות - טראכט, 'בסדר - איך בין בעצבות, עס וועט אבער אריבערגיין, לאמיר נישט ווערן נאך ערגער בעצבות!'.
 אז עס ווערט נאר נישט נאך ערגער - און דער אויבערשטער העלפט אז מען טוט ביזדערווייל עפעס א פעולה - א קליינע פעולה - בגשמיות צו ברוחניות, ווערט נמתק דער עצבות, ביז דער אויבערשטער העלפט אז עס ווערט דערוועקט א שמחה, און די שמחה ווערט דערוועקט נאכדעם נאך שטארקער, ביז מען איז זיך מתגבר.

פארוואס איז דא א אומעטיגקייט אין א ניגון?!

דאס איז אזוי ווי דער רבי זאגט אין א פלאץ^[כ] - א ניגון גייט אריין (בתוך העצבות!). ווייל יעדער מענטש, אפילו א מענטש וואס איז בעצבות, האט דאך אסאך מיט וואס זיך צו פרייען^[כז]; נאר וואס דען, די עצבות איז זיך אזוי מתגבר אז דאס פארשטעלט אים די גאנצע שמחה, עס איז אים מסתיר די 'חלקי השמחה'.

איז אט דאס איז די פעולה פון א ניגון, ווייל עס גייט אריין דווקא אין דער עצבות - וואס דערפאר איז דא ('עפעס') אן אומעטיגקייט אין יעדער ניגון^[כח] - און דארט אין דער עצבות דערוועקט עס א שטיקל שמחה - און אט די שמחה דערוועקט אים; און דעמאלט אז עס ווערט דערוועקט די שמחה - ווערט נמתק די עצבות.

און אמאל קען זיך די חלקי השמחה אזוי שטארק דערוועקן - ביז מען הויבט אן אזוי צו טאנצן, מען ווערט אזוי פרייליך, אז פארקערט,

כז. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' נ"ד אות ו' ובסי' רפ"ב שעיקר הניגון נעשה ע"י בירור הטוב מן הרע, עיין שם.

כח. עיין ליקוטי מוהר"ן סי' רפ"ב הנ"ל.

כט. עיין כל זה בליקוטי הלכות הל' פריה ורביה ה"ג אות ד' על-פי ליקוטי מוהר"ן תניינא סי' כ"ד באריכות. גם מובא כבר ביפה ירושתנו קונטרס ד' (הערה ל"ח).

די שמחה איז מסתיר דער גאנצער עצבות^[כט]. קומט אויס, "מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך".

מען דארף זיך אזוי שטארק אכטונג געבן בשעת מען איז בעצבות; ווייל אסאך מאל בשעת מען איז בעצבות קומט מען 'לידי כעס', מען קומט 'לידי פריקת עול'^[ל] - אסאך עבירות איז עס גורם^[לא]. די עצה איז - "ניין!" פיר זיך בתמימות ובפשיטות, עס וועט אריבערגיין!

פארגעסן פארוואס ער איז געווען בעצבות...

מען זעט אסאך מאל; אז מען פרעגט אמאל א מענטש וואס איז בעצבות, ער האט א געוויסע דאגה, פרעגט מען אים, "פאר א יאר ביסטו דאך אויך געווען פאר'דאגה'ט, דעמאלט ביסטו אויך געווען בעצבות, וואס איז געווען דעמאלט די עצבות? וואס איז געווען דעמאלט די דאגות?" - "איך געדענק גארנישט!"

איי, וואס הייסט דו געדענקסט נישט? דו ביסט דאך געווען בעצבות? נאר דער פשט איז - עס איז נשכח געווארן, עס איז איבערגעגאנגען; איז וואס האסטו דעמאלט געדארפט אינגאנצן דאגה'ן? דו האסט דאך אינגאנצן נישט געדארפט דאגה'ן. - אזוי איז דאס ביי יעדן מענטשן.

אז מען ווייסט אז עצבות האלט נישט אָן כסדר - עס גייט אריבער - עס וועט אריבערגיין - עס וועט אוודאי אריבערגיין, און מען ווייסט אז דאס איז דער כלל - אז דער ענין פון עצבות און בלבולי הדעת

כט. עיין במשל נאה על זה בליקוטי מוהר"ן תניינא סי' כ"ג.

ל. ראה אמת ואמונה (קאצק) עמוד ח': אמר: עת אכילה היה זמן בימי הנעורים, והשינה זמן בהקבר, ועצבות אין לו שום מקום. וסיים בזה"ל: זיין ריפין דאס אָן עצבות - איך ריף דאס אָן פריקות עול. והבן.

לא. עיין אמרי נועם (דזיקוב) פר' מצורע: יותר חשוב להיצר הרע העצבות שאחר עשיית העבירה מהעבירה גופא, כדי שיוכל אח"כ להפילו לעצבות, כידוע זה בשם רבינו הקדוש מלובלין זצוק"ל.

ב"י א מענטשן איז "פֿאַשר יִחַנו פֿן יִסְעוּ" [לב], אז א מענטש ווייסט דאס - איז אים שוין גרינגער, ווייל מען קען נישט פארטראגן א זאך וואס איז תמיד [לג].

עד מיינט עס וועט שוין אייביג אזוי זיין...

דאס איז אויך דא אלעמאל; בשעת א מענטשן איז נישט גוט, דאכט זיך אים - דער בעל דבר רעדט אים אין - 'עס וועט שוין כסדר אזוי זיין' [לד] - אט דאס איז א גרויסער טעות - עס קען נישט זיין אזא זאך; עס דרייען זיך די כוכבים מיט די מזלות, עס ווערן כסדר השתנות'ער בכלליות אין דער בריאה, און בפרטיות על כל אחד ואחד; עס גייט אריבער [לה].

לב. עפ"י במדבר ב, יז.

לג. עיין שבחי הר"ן אות י"ד, שעל יום אחד לבד יכול האדם לקבל עליו כל מיני עבודות שבעולם מאחר שהוא רק ליום אחד בלבד, וכו' עיין שם.

לד. עיין עלים לתרופה במכתב מיום ה' ח' ניסן תקס"ז: **האדם מחמת צערו נדמה לו שעדיין לא עבר עליו עת כזה כאשר שמעתי מפיו הקדוש שנדמה כן בעת הצער.** גם עיין שם במכתב של אור ליום ד' עריו"כ תקצ"ג, מש"ש לבנו בזה"ל: ומה שכתבת מענין צערך ובלבולין אין זה חדש אצלי, כי כבר אני יודע **שבכל פעם עוברים על האדם דברים שנדמה לו שלא עברו עליו מעולם,** ובאמת הוא כן, שבכל פעם מתחדש על האדם מניעות ובלבולים שונים, ומזה יוכל להבין כי בודאי מדה טובה מרובה, **ובודאי אם יתגבר על זה ימשיך על עצמו על ידי זה דייקא התחדשות לטובה,** להתחדש בעבודתו, עכ"ל. גם עיין בליקוטי הלכות ה' כלאי בהמה ה"ד, אות ח' בא"ד, וזל"ש: שלא יגרום לבלבל דעתו חס ושלום **שידמה לו כאילו כל העולם נפל עליו (כמו שרגילין העולם לומר בעת צרה חס ושלום)** כאילו חס ושלום כל הצרות באו עליו חס ושלום בלי הרחבה כלל ... כי יעקב הכניע קליפת עשו וישמעאל שהם בחינת שור וחמור, בחינת ויהי לי שור וחמור, היינו שהכניע הקליפות היונקין מהדינים והצרות **שהם רוצים לעקם את הלב בעת צרה כאילו אפס תקוה חס ושלום, שזה עיקר הצרה הגדולה ביותר מהצרות בעצמן,** שזה עיקר צער הגלות מה שהעכו"ם המצרין מבזין ומחרפין אותנו ואומרים אין תקוה חס ושלום, וכו' עיין שם.

לה. וכמבואר באריכות בליקוטי הלכות ה' בשר בחלב ה"ד, אות א' [מובא בקיצור לקמן במשיבת נפש אות ס"ב].

דאס איז כמעט איינע פון די גרעסטע און שווערסטע זאכן וואס א מענטש קען נישט אויסהאלטן אין די מעבָרים זיינע, אז ער מיינט אז עס וועט אייביג אזוי זיין; איי, דו זעסט דאך אז דו האסט געהאט אזויפיל מעבָרים וואס זענען איבערגעגאנגען - וועט דאך דאס אויך אריבערגיין!

ממילא אז מען ווייסט אז עס וועט אריבערגיין, קען מען זיך דערהאלטן; און אז מען דערהאלט זיך, ווערט עס נישט ערגער; נאכער הויבט מען אָן צו מלקט זיין די חלקי שמחה - א נקודה טובה, אביסל תורה, אביסל תפילה, א חסד מיט א אידן, א פעולה טובה - עס הויבט זיך אָן דערוועקן די חלקי השמחה, ביז די שמחה שטארקט זיך און עס איז דוחה דער עצבות^[1].

אײך האב א ריבונױ של עולם!

זאגט דער רבי:

"כִּי עֵקֶר תְּהִתְחַזְקוּת הוּא עַל יְדֵי שְׂמֵחָה וְחִדּוּהַ."

דער עיקר התחזקות איז "על ידי שמחה וחדוה", ווייל ביים אויבערשטן שטייט^[2]: **"עַז וְחִדּוּהַ בְּמִקְמוֹ"**.

לו. עיין כדת נפש משיבת (מאמר ואני תמיד עמך) וז"ל הגה"צ שליט"א: לפעמים שרוי האדם במצוקה ברוחניות או בגשמיות עד שהוא מרגיש שאין לו שום פתח לישועה, וצריך הוא לדעת שהגם שלפעמים כך הם פני הדברים, שהישועה אינה במציאות כלל, עכ"ז הרי כשם שפרי אינו במציאות עד שהוא צומח, כך הישועה איננה עד שהשי"ת מצמיח אותה. וכאשר האדם יודע ומכיר בזה, שאכן אין לו שום דרך לצאת מן הסבך בכוחות עצמו, והוא פונה מעומק לבו להשי"ת ומתחנן על ישועתו, אזי הוא זוכה שהשי"ת מצמיח לו את הישועה ומוציאו מן המיצר אל המרחב.

וכשהישועה באה באופן זה, הרי היא מעולה מאוד, כיון שאין בה תערובת של "כוחי ועוצם ידי", היות שהאדם מכיר ויודע שבכוחות עצמו לא היה מסוגל להמציא את ישועתו ורק השי"ת עזרו בזה. וזו היא העליה הראויה, שכולה קודש וכולה התקרבות להשי"ת.

לז. דברי הימים-א טז, כז.

ווען א מענטש זאל זיך פרייען מיט דער אמונה אליין וואס ער האט אין השם יתברך, קען עס זיין אזא מין גרויסע שמחה, אז ער איז דער גרעסטער מאושר אין דער וועלט!

די אמונה אליין וואס ער האט - 'איך האב א ריבוננו של עולם' - אט דאס קען זיך אזוי שטארק, אז עס זאל זיין די גרעסטע שמחה אין דער וועלט!

ביים אויבערשטן שטייט: "עוז וחדוה במקומו"; עס איז אינגאנצן נישטא ביי אים קיין פלאץ פאר קיין עצבות!^[לח].

איז דער פשט - אט דאס איז דער עיקר התחזקות - ווען עס ווערט דערוועקט ביי א מענטשן א הייליגע שמחה וואס ער ווייסט פון ה' יתברך, ער ווייסט פון די הייליגע תורה, ער ווייסט פון דעם הייליגן צדיק - מיט אט די שמחה קען ווערן אזא מין גרויסע שמחה, אז עס זאל ווערן בטל אלע מיני סארטן עצבות.

אומריבאָר!

זאגט דער רבי:

"כְּמוֹ שְׁפָתוֹב: כִּי חֲדוֹת ה' הִיא מְעֻזְכֶם".

"מעוזכם"; דער כלל איז, ווען א מענטש איז פרייליך מיט א דבר אמיתי, באקומט ער אַן "עוז" - אַן 'עוז' וואס קיינער קען אים נישט בייקומען! ער איז שטארק, ער איז פרייליך!

לח. עיין ליקוטי הלכות הל' שבת ה"ז, אות מ"ה: עיקר התשובה לשוב נפשו לשרשה בבחינת 'זרקא דאזדריקת לאתר דאתנטלית מתמן' (כמו שכתוב בסימן ל"ה ליקוטי חלק א), **ושורש נפשות ישראל הוא בחינת שמחה**, כי שרשם במחשבה דקודשא בריך הוא. כי ישראל עלו במחשבה תחילה ששם מקור השמחה, כמו שכתוב: **"עוז וחדוה במקומו"**, כי אין עצבות לפני המקום, כמו שארז"ל (חגיגה ה:), **וכל עיקר פגם כל העבירות הוא בחינת עצבות, שמשם נמשכן כל העבירות.**

עס שטייט [לט]: "ה' עז לעמו יתן". זאגט דער תרגום: "קודשא בריך הוא אורייתא לעמו יהב" - דער אויבערשטער האט געגעבן די אידן די תורה.

א מענטש אז עס שיינט אים די תורה, האט ער אין זיך א 'מעוז'. אז א מענטש שטייט אויף א פלאץ וואס קיינער קען אים נישט רירן, קיינער קען אים נישט אייננעמען, איז ער שטארק; אט דאס איז 'מעוז' [מ].

דוד המלך רופט דעם אויבערשטן [מא]: "צורִי". פארוואס? אז א מענטש דערטרענקט זיך אין דעם ים הגדול, און אינמיטן כאפט ער זיך ארויף אויף א גרויסן שטארקן 'צור', קענען אים דעמאלט די גרעסטע כווליעס פון דער וועלט נישט אייננעמען; פארוואס? ווייל ער איז אויפן 'צור' - דער 'צור' איז שטארק; דערפאר רופט ער דעם אויבערשטן "צור".

אז די אמונה הקדושה און די תורה הקדושה איז ביי אים שטארק, "כי חדות ה' הוא מעוזכם", ער פריידט זיך מיט דעם אויבערשטן, ער פריידט זיך מיט די תורה, ער פריידט זיך מיטן צדיק, אט דאס איז "מעוזכם", אט דאס איז אייער שטארקייט.

לט. תהלים כט, יא.

מ. עיין תהלים ישועות אשא (כט י"א) וז"ל הגה"צ שליט"א: א' ה' עוז לעמו יתן. כשלומד תורה הוא נעשה בבחי' מלך, כמו שנאמר על התורה הק' 'בי מלכים ימלוכו וגו' בי שרים ישורו' (משלי ח, טו-טז) - המלכים מקבלים מלכותם מהתורה, והשרים מקבלים את השררה מהתורה - כאדם אחיד באורייתא הוא אחוז במלכות השי"ת, והוא מלך ממש. וזה סוד 'מאן מלכי רבנן, ורבנן איקרו מלכים' (גיטין סב ע"א), והוא מהפסוק הנ"ל 'בי מלכים ימלוכו'. כי בכח התורה אפשר למשול הן האתגליא והן באתכסיא. וכאשר נעשה מלך באתגליא הוא יכול להשפיע לאחרים, כי מקבל דעת וחכמה איך להאיר אלקות בזולת, במלכות ועוז דקדושה. ועל הפסוק ה' עוז לעמו יתן מתרגם התרגום: 'קדושה בריך הוא אורייתא לעמו יהב', כי התורה היא עוז, ועל ידה מקבלים גם כוח של מלכות וגם דעת מלכים.

מא. עיין תהלים יח ג, וברש"י שם.

מזל טוב וגרירת יגל

לכבוד אנשי שלומינו החשובים, העוסקים בתורה בעבודה
ובגמילות חסדים, שהשתתפו בעין טובה וברוח נדיבה

ה"ה

מוה"ר אברהם

ליכמער הי"ו

מגדולי העסקנים למען הפצת אור הצדיק
לרגל הולדת בנו למזל טוב

מוה"ר אברהם יודא

שפילמאן הי"ו

מגדולי העסקנים למען הפצת אור הצדיק
לרגל הולדת בתו למזל טוב

מוה"ר יעקב וויטריאל הי"ו

לרגל הולדת בנו למזל טוב

ויה"ר שמשמחות אלו יושפעו לנו ולכל ישראל כל השפעות טובות ברוחניות
ובגשמיות, אך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו, בביאת משיח צדקינו בב"א

ברכת ישר כוחכם

לכבוד הני אנשי שלומינו החשובים, העוסקים בתורה בעבודה
ובגמילות חסדים, שהשתתפו בעין טובה וברוח נדיבה

ה"ה

מוה"ר יחזקאל שרגא לעפקאוויטש הי"ו

מוה"ר יעקב דוב מיללער הי"ו

על השתתפותם המלאה למען המשכת הדפסת הקונטרסים ביתר שאת
ויתר עוז, הקב"ה ישלם להם כל שכרם, ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי
חיינו, בביאת משיח צדקינו בב"א

עמודי התווך

הני אנשי שלומינו החשובים, העוסקים בתורה בעבודה
ובגמילות חסדים, שנדבחה לבם הטוב, להיות חבר ושותף מידי
חודש בחודשו בהוצאת הקונטרס הקדוש כזה

ה"ה

מוה"ר ישכר דוב קויפמאן הי"ו

מוה"ר אברהם שלום היימליך הי"ו

מוה"ר נתנאל שטיינמעין הי"ו

וממנו ילמדו וכן יעשו לעשות 'מעשי חי'א'
שלא תשתכח תורה מישראל

ויה"ר מן קדם אבותיו דבשמיא, דזכות רביה"ק נגמ"ח זי"ע יעמוד להם ולזרעם
אחריהם עד עולם, עם רוב תענוג ונחת דקדושה כל הימים

חזק ואחוז עצמך

דער הייליגער ליקוטי מוהר"ן - דאס איז א ספר וואס עס איז נישטא אזא צווייטער ספר אויף דער וועלט, עס איז נישטא! דאס האט קיין איין צדיק נישט נאכגעמאכט אזא ספר! דאס איז א ספר נפלא מאד!

א חוץ פון די פילע הויכע השגות וואס מען קען זוכה זיין דורכדעם - חוץ פון דעם איז דאך פארהאן דארט גאר דברים נעלמים וואס דער רבי האט עס אראפגעבראכט פון וואנעט עד האט עס גענומען!

עס איז א געוואלדיגע זכיה אז דער אויבערשטער העלפט אז מיר ווייסן פון דעם ליקוטי מוהר"ן!

מיד ווייסן פון ליקוטי תפילות!

מיד ווייסן פון סיפורי מעשיות!

מען זעט ווי דער הייליגער רבי האט אנגעקוקט די בריאה, מען זעט אין דעם סיפורי מעשיות ווי אזוי דער רבי האט געקוקט די בריאה, ווי אזוי דער רבי האט אפגעלערנט קבלה.

די צדיקי הדור, די צדיקים וואס זיי זענען בחינת אבות הקדושים, בחינת משה, וואס זיי זענען בחינת משיח, זיי ווייסן דער סוד פון דער בריאה!

(עצרת חג הפסח תשע"ה לפ"ק)